T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/155
KARAR NO : 2022/191
KARAR TR : 18/04/2022

ÖZET: 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın,tazminatailişkin kararın daidari yargıda konu yapılması karşısında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fikrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R.T
Vekili : Av. E.Ç
Davalı : Tarım ve Orman Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Van 14. Bölge Müdürlüğü Hakkari İl Şube Müdürlüğünün 19/03/2020 tarihli ve 01 sayılı kararı ile, davacının, koruma altındaki yaban hayvanlarını avladığından bahisle4915 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fikrasının birinci bendini ihlal ettiği nedeniyle adına 4915 sayılı Kanun'un 21. maddesinin birinci fikrası uyarınca 628 TL, avlanma süreleri dışında avlandığından bahisle4915 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ikinci fikrasını ihlal ettiği nedeniyle adına 4915 sayılı Kanun'un 21. maddesinin birinci fikrası uyarınca 628 TL, merkez av komisyonunca avlanmaya yasaklanan avlaklarda avlandığından bahisle 4915 sayılı Kanun'un 12. maddesinin ikinci fikrasını ihlal ettiği nedeniyle adına 4915 sayılı Kanun'un 23. maddesi uyarınca 628 TL ve avcılık belgesi olmadan avlandığından bahisle, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun14. maddesinin ikinci fikrasının ikinci bendini ihlal ettiği nedeniyle adına 4915 sayılı Kanun'un 24. maddesinin üçüncü fikrası uyarınca 947 TL olmak üzere toplam olarak 2.831 TL idari para cezası verilmiş, aynı kurum tarafından düzenlenen tazminat raporuna göre belirlenen 27.777 TL tazminatın da yasal faizi ile birlikte ilgiliden tahsiline karar verilmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Hakkari Sulh Ceza Hâkimliği 21/09/2021 tarihli ve D.İş. 2021/801 sayılı kararı**ile,idari para cezası ile birlikte tazminat ödenmesine de karar verildiği, bu durumda 5326 sayılı Kanun'un 27/8. madde ve fıkrası uyarınca idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması nedeniyle idari para cezasına ilişkin karara ilişkin hukuka aykırılık iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceğini belirterek, başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine karar vermiş, davacı vekilince yapılan itiraz Yüksekova Sulh Ceza Hakimliğinin 04/11/2021 tarihli ve D. İş. 2021/2566 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4.Davacı vekili bu kez, idari para cezası ile tazminatın iptali istemiyle ayrı ayrı dava dilekçeleriyle idari yargı yerinde dava açmış, idari para cezasının iptali istemiyle açtığı davanın Van 4. İdare MahkemesininE.2022/80 sayısına, tazminatın iptali istemiyle açtığı davanın ise Van 1. İdare Mahkemesinin E.2021/1699 sayısına kaydedildiği Mahkeme ile yapılan yazışmalar sonucunda anlaşılmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Van 4. İdare Mahkemesi 01/03/2022 tarihli ve E.2022/80 sayılı kararı** ile, idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılandavanın görüm ve çözümünün anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerine ait olduğunu belirterek, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 4915 sayılı Kanun'un, *"Amaç ve kapsam"* başlığı altında düzenlenen 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korunmalarını, geliştirilmelerini, avlanmalarının kontrol altına

alınmasını, avcılığın düzenlenmesini, av kaynaklarının millî ekonomi açısından faydalı olacak şekilde değerlendirilmesini ve ilgili kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliğini sağlamaktır.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/505 md.) Bu Kanun av ve yaban hayvanlarını ve yaşama ortamlarını, bunların korunmasını ve geliştirilmesini, av ve yaban hayatı yönetimini, avlakların kurulması, işletilmesi ve işlettirilmesini, avcılığın, av turizminin, yaban hayvanlarının üretiminin, ticaretinin düzenlenmesini, toplumun bilinçlendirilmesini, avcıların eğitimini, av ve yaban hayatına ilişkin suç ve kabahatler ile bunların takibi ve cezalarını kapsar."

7. Aynı Kanun'un *"Av ve yaban hayvanlarının korunması ve koruma alanları "* başlığı altında düzenlenen 4. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Yaban hayvanı türleri içinde yer alan ve Bakanlıkça belirlenen av hayvanlarından, korunması gerekenler Merkez Av Komisyonunca, av hayvanlarının dışında kalan yaban hayvanları ile diğer türler gerektiğinde ilgili kuruluşların uygun görüşleri alınarak Bakanlıkça koruma altına alınır. Bu karar Resmî Gazetede yayımlanır. Koruma altına alınan yaban hayvanları avlanamaz. Yaban hayvanları üreme, tüy değiştirme ve göç dönemlerinde rahatsız edilemez, yavru ve yumurtaları toplanamaz, yuvaları dağıtılamaz ve memeliler kış uykusunda rahatsız edilemez. Lüzumu halinde bu yaban hayvanlarının kendilerinden, yavru ve yumurtalarından, korundukları süre içinde faydalanma ve zararlı olanları ile mücadele ve men edilen avlanma usulleri ile geçici olarak avlanma esasları Bakanlıkça tespit edilir.

....."

8. *"Av Sezonu "* başlığı altında düzenlenen 5. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

".....
Merkez Av Komisyonunca tespit edilen av miktarları ve avlanma süreleri dışında avlanılamaz.
....."

9. *"İzne tâbi, yasak ve serbest av sahaları "* başlığı altında düzenlenen 12. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

".....
Özel kanunlarla veya Merkez Av Komisyonunca avlanmanın yasak edildiği yerlerde ve 2nci maddenin 11, 12 ve 13 üncü bentlerinde tanımlanan saha ve istasyonlarda avlanılamaz. Buralarda, ancak av ve yaban hayvanlarının çoğaldığı ve zararlı olduğu hâllerde avlanmaya Bakanlıkça izin verilebilir. 2 nci maddenin 12 nci bendinde tanımlanan sahalarda ise özel avlanma plânlarına göre Bakanlıkça verilecek izinle avlanılabilir.
....."

10. *"Avlanma izni"* başlıklı 14. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"....
Avlaklarda, avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanılamaz. .
...."

11. *"Cezalar"* üst başlığı altında düzenlenen "*Yasaklara uymama"* başlıklı 21. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"4 üncü maddenin birinci, ikinci ve altıncı fıkralarına aykırı hareket edenlere, 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları gereğince tespit edilen av miktarı ve avlanma süreleri dışında avlananlara, 12 nci maddenin üçüncü fıkrası gereğince Bakanlıkça getirilecek yasaklara uymayanlara, her bir aykırılık için ayrı ayrı olmak üzere ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.
....";

12. *"İzinsiz veya yasak yerlerde avlanma"* başlıklı 23. maddesi şöyledir:

"Avlaklarda izin almadan avlananlara ve Merkez Av Komisyonunca avlanmanın yasaklandığı avlaklarda avlananlara ikiyüz Türk Lirası, özel kanunlarla avlanmanın yasaklandığı sahalar ile 2 nci maddenin 11, 12 ve 13 üncü bentlerinde tanımlanan saha ve istasyonlarda avlananlara, üçyüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir."

13. *"Avlanma esaslarına uymama ve belgesiz avlanma"* başlıklı 24. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

".....
Bu Kanuna göre alınması gereken avcılık belgesini almadan avlananlara üçyüz Türk Lirası; avlanma izni olmadan avlananlara ise yüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir.
....."

14. 4915sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca verilen idari para cezasınakarşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

15. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarih ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi iledeğiştirilen 3. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun;
a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

16. Aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciindegörüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

17. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda iseuygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 18/04/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun21/1, 23 ve 24/3. madde ve fıkraları uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

21. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarınınkaldırılmasına karar verilmiştir.

22. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

23. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğinyürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

24. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

25. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, ancak; idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak tazminat kararı da verildiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiği anlaşıldığından; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

26. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanunun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu uyarınca verilen para cezasına karşı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

27. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Van 4. İdare Mahkemesince yapılan 01/03/2022 tarihli ve E.2022/80 sayılı başvurunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Van 4. İdare Mahkemesince yapılan 01/03/2022 tarihli ve E.2022/80 sayılı BAŞVURUNUN REDDİNE,

18/04/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN